

Nr 49

Kungl. Maj:ts proposition angående avtal om verksamheten vid värdshuset och Eugeniahemmet m. m.; given Stockholms slott den 26 februari 1971.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

SVEN ASPLING

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att godkänna sex avtal om huvudmannskapet för verksamheten vid Norrbackainstitutet, Eugeniahemmet och Sköldenborgsinstitutet m. m. Avtalen innebär att verksamheten vid de nämnda institutionerna slutgiltigt inordnas i det omvårdnadssystem som samhället tillhandahåller. Lokaler vid Eugeniahemmet föreslås bli utnyttjade av karolinska sjukhuset i huvudsak för barnpsykiatri och för eftervårds- och långvårdsplatser för barn.

Till driftkostnader för viss ortopedisk och pediatrik verksamhet vid karolinska sjukhuset föreslås ett anslag av 26 150 000 kr. för budgetåret 1971/72. Vidare föreslås anslag med sammanlagt 9 milj. kr. till kostnader för elevhemsverksamhet och för vissa bidrag och ersättningar.

**Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 26 februari 1971.**

Närvarande: Statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG, BENGTTSSON, NORLING, LÖFBERG, LID-BOM, CARLSSON, FELDT.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *avtal om verksamheten vid vanförestalterna och Eugeniahemmet m. m.* och anför.

I prop. 1971: 1 (bil. 7 s. 197 och 198) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1971/72 till Bidrag till vanförestalter m. m. beräkna ett förslagsanslag av 9 milj. kr. samt till Bidrag till Eugeniahemmet beräkna ett förslagsanslag av 3,4 milj. kr.

Jag anhåller att nu få ta upp dessa frågor.

Inledning

Efter förslag av handikapputredningen uppdrog Kungl. Maj:t den 28 februari 1969 åt statens förhandlingsnämnd att ta upp förhandlingar med berörda huvudmän om huvudmannaskapet för verksamheten vid Sköldenborgsinstitutet (vanförestalten i Helsingborg), Änggårdens yrkesskolor (vanförestalten i Göteborg) och Eugeniahemmet. Förhandlingarna om Eugeniahemmet skulle omfatta även frågan om karolinska sjukhusets övertagande av de byggnader där verksamheten bedrivs. Dessa ligger på det s. k. Norrbackaområdet i Solna kommun intill karolinska sjukhuset. Kungl. Maj:t uppdrog vidare den 19 september 1969 åt förhandlingsnämnden att i enlighet med handikapputredningens förslag ta upp motsvarande förhandlingar beträffande Norrbackainstitutet (vanförestalten i Stockholm). Dessa förhandlingar skulle också avse frågan om karolinska sjukhusets övertagande av Norrbackainstitutet tillhöriga byggnader på Norrbackaområdet.

Statens förhandlingsnämnd

Statens förhandlingsnämnd har den 24 februari 1971 för Kungl. Maj:ts prövning överlämnat följande sex avtal angående verksamheten

vid Norrbackainstitutet, Eugeniahemmet och Sköldenborgsinstitutet, nämligen mellan svenska staten och

1. Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm om Norrbackainstitutet m. m.;

2. Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm samt Solna kommun om gymnasieskola för svårt handikappade m. m.;

3. Sällskapet Eugeniahemmet om nedläggning av nuvarande verksamhet vid Eugeniahemmet m. m.;

4. Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige samt Malmöhus läns landstingskommun om kommunens övertagande av föreningens ortopediska klinik m. m.;

5. Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige samt Helsingborgs kommun om kommunens övertagande av viss skolhemsverksamhet, m. m.;

6. Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige om statens övertagande av föreningens yrkesutbildningsverksamhet.

Avtalen har för statens del slutits under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande.

Förhandlingsnämndens skrivelse i ärendet och avtalen torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilagor 1-7*.

Direktionen för karolinska sjukhuset

Direktionen för karolinska sjukhuset har lagt fram beräkningar angående de medel som bör ställas till direktionens förfogande för budgetåret 1971/72 om avtalen om Norrbackainstitutet och Eugeniahemmet godkänns.

Norrbackainstitutet

Norrbackainstitutets ortopedisk-kirurgiska klinik med drygt 130 vårdplatser, mottagning för öppen vård och tillhörande servicefunktioner – t. ex. de ortopediska verkstäderna, det protestekniska forskningslaboratoriet och tandvårdskliniken – skall enligt avtalet om Norrbackainstitutet m. m. inordnas i karolinska sjukhuset den 1 juli 1971.

För den personal som f. n. sysselsätts i verksamheten behöver 292 tjänster inrättas vid karolinska sjukhuset. Häri ingår tjänster för följande läkar- och tandläkarpersonal, nämligen en professor/överläkare, två biträdande överläkare, fem underläkare, två deltidsanställda poliklinikläkare och en tandläkare. Lönekostnaden beräknar direktionen till inte fullt 12 milj. kr. inberäknat lönekostnadspålägg. Lokalkostnaderna tar direktionen upp med ca 2,3 milj. kr. För expenser och övriga utgifter m. m. beräknas ca 5 milj. kr. Sammanlagt blir nämnda kostnader 19 245 000 kr. Vidare behöver direktionen ca 0,6 milj. kr. för att genomföra arbetstidsförkortning m. m.

Direktionen föreslår att ytterligare fyra tjänster inrättas för budget-

året 1971/72, motsvarande en lönekostnad av ca 188 000 kr., lönekostnadspålägg inräknat. Vidare föreslås att medlen för andra kostnader än lönekostnader räknas upp med 772 000 kr., varav 50 000 kr. avser kostnader för automatisk databehandling. För budgetåret 1971/72 bör således enligt direktionen för driftkostnader vid Norrbackainstitutet beräknas totalt 20 805 000 kr.

För modernisering av röntgenutrustning på operationsavdelningen m. m. bör 340 000 kr. beräknas för budgetåret 1971/72 för utrustning vid Norrbackainstitutet.

Under karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond beräknar direktionen för reparations- och underhållskostnader vid Norrbackainstitutet under nästa budgetår 383 000 kr. för löpande underhåll och 1 385 000 kr. för särskilda arbeten, bl. a. viss upprustning av fyra vårdavdelningar.

Inkomsterna av vårdavgifter m. m. vid Norrbackainstitutet beräknas bli 15,5 milj. kr. under budgetåret 1971/72.

Eugeniahemmet

Eugeniahemmets byggnader m. m. skall enligt avtalet om Eugeniahemmet övertas av karolinska sjukhuset den 1 juli 1971. Personalen utom lärare skall få anställning vid sjukhuset.

Företrädare för handikapputredningen, Stockholms stads sjukvårdsförvaltning, Stockholms läns landsting, Eugeniahemmet, Norrbackainstitutet och karolinska sjukhuset har lagt fram förslag om hur byggnaderna — fränsett det s. k. Nya hemmet — bör utnyttjas. Förslaget innebär att 28 vårdplatser för barnpsykiatri, fördelade på två vårdavdelningar, anordnas i Eugeniahemmets lokaler. Vidare föreslås att 40 eftervårdsplatser och långvårdsplatser för barn — avseende kirurgiska, ortopedisk-kirurgiska och medicinska fall — förläggs till lokalerna.

I överensstämmelse med detta förslag föreslår direktionen att inom Eugeniahemmets lokaler anordnas 68 vårdplatser samt mottagningar för öppen vård för barnneurologi och barnpatienter med astma. Vidare bör giftinformationscentralen samt verksamhet för barns hälsa och utveckling m. m. flyttas över från karolinska sjukhusets barnkliniker till Eugeniahemmet. I lokalerna kan vidare anordnas skolundervisning för barn som är inskrivna för vård, lekterapi samt en föräldravåning. Härigenom kan samtliga lokaler utnyttjas under budgetåret 1971/72.

144 1/2 tjänster vid Eugeniahemmet behöver föras över till karolinska sjukhuset. Häri ingår tre läkartjänster, varav en dock inte skall uppehållas. De andra läkartjänsterna avser en överläkare och en underläkare. Lönekostnaderna för de tjänster som förs över blir för budgetåret 1971/72 ca 5 470 000 kr., lönekostnadspålägg inräknat. För lokalkostnader bör enligt direktionen tas upp 941 000 kr. Expenser m. m. beräknas till 448 000 kr. Sammanlagt uppgår dessa driftkostnader till ca 6 860 000

kr. Vidare behövs 300 000 kr. för att genomföra arbetstidsförkortning m. m.

Direktionen föreslår att ytterligare 11 1/2 tjänster inrättas, varav fem nya läkartjänster, för verksamheten vid Eugeniahemmet. Tre av läkartjänsterna föreslås inrättade först den 1 januari 1972.

För barn- och ungdomspsykiatriska kliniken finns vid karolinska sjukhuset f. n. en överläkare, en biträdande överläkare och en underläkare. Dessa läkare bör placeras vid den nya kliniken vid Eugeniahemmet.

Läkarpersonalen bör enligt direktionen disponeras på följande sätt. Överläkaren bör ha ansvaret för den slutna vården av barn från barnmedicinska kliniken vid den nya långvårdskliniken och leda den pediatrika habiliteringsvården. För verksamheten vid kliniken behövs vidare tre underläkare, som även bör inordnas i jourssystemet vid sjukhusets kliniker för barnmedicin och barnkirurgi. Detta förutsätter att verksamheten tillförs ytterligare två underläkare. När båda vårdavdelningarna och den öppna vården vid den nya barn- och ungdomspsykiatriska kliniken i Eugeniahemmet drivs i planerad omfattning fr. o. m. den 1 januari 1972, måste läkarpersonalen där förstärkas med en biträdande överläkare och två underläkare.

Kostnaderna för de enligt förslaget tillkommande 11 1/2 tjänsterna beräknas bli ca 850 000 kr., löne-kostnadspålägg inräknat. Vidare behövs 10 000 kr. för automatisk databehandling.

För driftkostnader vid Eugeniahemmet bör således enligt direktionen beräknas 8 020 000 kr. för budgetåret 1971/72.

För anskaffning av möbler, skrivmaskiner och snabbtelefoner m. m. bör 236 000 kr. beräknas för budgetåret 1971/72 för utrustning vid Eugeniahemmet.

Under karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond beräknar direktionen 535 000 kr. för reparations- och underhållskostnader vid Eugeniahemmet under nästa budgetår. Härav avser 315 000 kr. särskilda arbeten för ombyggnad av hemmet m. m.

Inkomsterna av vårdavgifter m. m. vid Eugeniahemmet beräknas bli 2,2 milj. kr. under budgetåret 1971/72.

Remissyttrande

Socialstyrelsen, som har yttrat sig över direktionens förslag om läkartjänster för verksamheten vid Norrbackainstitutet och Eugeniahemmet, har inte något att erinra mot att befintliga läkartjänster vid Norrbackainstitutet förs över till karolinska sjukhusets stat.

Styrelsen tillstyrker vidare att Eugeniahemmet används provisoriskt för barnsjukvård m. m. under förslagsvis tre år och att en överläkartjänst och en extra underläkartjänst inom ämnesområdet pediatrik in-

rättas vid barnmedicinska kliniken vid karolinska sjukhuset, Eugeniahemmet. Antalet vårdplatser för barnmedicin bör successivt omprövas vid barnsjukvårdens utbyggnad i storstockholmsområdet.

Socialstyrelsen anser en förläggning av den barnpsykiatriska verksamheten till Eugeniahemmets lokaler vara en mindre lämplig lösning. Styrelsen har dock inte någon erinran mot att lokalerna övergångsvis nyttjas även för barnpsykiatrisk verksamhet. Platsantalet för denna verksamhet bör dock reduceras från 28 till 18, varav 10 för mindre barn och 8 för tonåringar. Med utgångspunkt härifrån tillstyrker styrelsen, att en tjänst som biträdande överläkare och två underläkartjänster inrättas den 1 januari 1972 i enlighet med direktionens förslag. Det är enligt socialstyrelsen angeläget att andra resurser för barnpsykiatrisk verksamhet kan tas i anspråk vid sjukhuset när provisoriet upphör.

Departementschefen

Kungl. Maj:t har på förslag av handikapputredningen uppdragit åt statens förhandlingsnämnd att ta upp förhandlingar om överförande till allmänna huvudmän av den verksamhet som bedrivs vid vanförestalterna och Eugeniahemmet. De avtal som förhandlingsnämnden har redovisat innebär att verksamheten vid Norrbackainstitutet, Eugeniahemmet och Sköldenborgsinstitutet nu slutgiltigt inordnas i det omvårdnadssystem som samhället tillhandahåller. Beträffande den närmare bakgrunden till avtalen och deras innehåll får jag hänvisa till förhandlingsnämndens skrivelse samt avtalen.

De resurser av skilda slag som det allmänna har byggt upp och ställer till förfogande gör det möjligt att i enlighet med de föreliggande avtalen avveckla vanföreföreningarnas och Sällskapet Eugeniahemmets engagemang i sådan verksamhet som numera normalt ankommer på staten, landstingen och kommunerna. Jag har inte något att erinra mot avtalen och förordar därför att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens bemyndigande att godkänna dem för statens del. Det ankommer på Kungl. Maj:t att sedan fatta de ytterligare beslut som föranleds av avtalen.

Vanföreföreningarnas och Sällskapet Eugeniahemmets verksamhet bör smidigt kunna inordnas i de nya formerna. Beträffande viss av föreningarna bedriven specialverksamhet utan direkt motsvarighet hos allmänna huvudmän – särskilt Sällskapet Eugeniahemmets verksamhet vid det intill Eugeniahemmets huvudbyggnader belägna Nya hemmet – vill jag betona angelägenheten av att verksamhetens övergång till nya huvudmän äger rum under största möjliga hänsynstagande till de enskildas intressen. Jag utgår sålunda från att förslag till gästerna på Nya hemmet om bostäder på andra håll noggrant dryftas med dem och att ingen ändring av deras bostadsförhållanden sker utan att gästerna själva har godtagit den.

Den personal som är i vanföreföreningarnas och Sällskapet Eugenia-

hemmets tjänst bereds genom de ingångna avtalen möjlighet att hos de nya arbetsgivarna fortsätta sitt viktiga arbete till gagn för handikappade. Personalens sakkunskap och erfarenhet har stor betydelse för insatserna på detta viktiga område.

Statens förhandlingsnämnd har ännu inte redovisat sitt uppdrag att förhandla om huvudmannaskapet för verksamheten vid Änggårdens yrkesskolor. Denna fråga får därför tas upp i ett senare sammanhang.

Enligt vad jag har inhämtat behandlar styrelserna för vanföreföreningarna och föreningen Sällskapet Eugeniahemmet nu frågan om föreningarnas framtida ställning och verksamhet samt frågan om dispositionen av donationer och övrigt kapital som föreningarna förfogar över.

Jag utgår från att vanföreföreningarna och Sällskapet Eugeniahemmet också i fortsättningen kommer att bedriva verksamhet somagnar handikappade. Dessa föreningar har inte bara varit banbrytare på området. De hör också till våra äldsta handikapporganisationer. Det finns alla skäl att räkna med att de i samarbete med handikapprörelsen och samhället på ett värdefullt sätt skall kunna komplettera det allmännas insatser för handikappade. Föreningarnas styrelser avser att hos Kungl. Maj:t göra framställning om ändringar i ändamålsbestämmelser för donationer och om fastställande av nya stadgar. Enligt föreliggande planer kommer föreningarnas verksamhet att avse bl. a. stöd till utveckling och forskning på handikappområdet samt bistånd till handikappade.

Eugeniahemmet har stor betydelse bl. a. genom att barn med neurosedynskador får behandling och medicinsk tillsyn i öppen vård vid hemmet. Såväl företrädare för Föreningen för de neurosedynskadade som Sällskapet Eugeniahemmet har framhållit angelägenheten av att de neurosedynskadade barnen också i fortsättningen skall kunna få omvårdnad och medicinsk vård av den personal som de och barnens målsmän har vant sig vid och har förtroende för. Jag delar denna mening och anser det viktigt att karolinska sjukhuset, som har erbjudit personalen vid Eugeniahemmet anställning i sjukhusets tjänst, lämnar barnen och deras målsmän hjälp i samma omfattning som Eugeniahemmet hittills har gjort.

Genom att karolinska sjukhuset övertar Eugeniahemmets byggnader tillförs sjukhuset betydande utrymmen. Byggnaderna är väl underhållna. Särskilt avdelningen för fysioterapi, som är inrymd i en nyuppförd paviljong, är tidsenligt utrustad. På initiativ av direktionen för karolinska sjukhuset har en arbetsgrupp med företrädare för sjukhuset, handikapputredningen, Eugeniahemmet, Norrbackainstitutet, Stockholms läns landsting och Stockholms stads sjukvårdsförvaltning utrett hur karolinska sjukhuset bör använda Eugeniahemmets byggnader och övriga resurser.

Arbetsgruppens utredning visar att man till Eugeniahemmets bygg-

nader kan förlägga verksamhet som på ett naturligt sätt kompletterar karolinska sjukhusets nuvarande vårdresurser för barn. Direktionen för karolinska sjukhuset föreslår i anslutning till arbetsgruppens utredning att 40 eftervårds- och långvårdsplatser för barn inrättas i Eugeniahemmet. Platserna skall enligt förslaget fördelas på kirurgisk, ortopedisk-kirurgisk och medicinsk vård. Direktionen föreslår vidare att 28 vårdplatser för barnpsykiatri förläggs till Eugeniahemmets byggnader. Byggnaderna kan dessutom bl. a. inrymma lokaler för lekterapi och för skolundervisning av barn som är inskrivna för vård. Även en föräldravårdning kan ordnas. Ett genomförande i stora drag av förslagen om Eugeniahemmets användning innebär enligt min mening att hemmet också fortsättningsvis kommer att få en viktig funktion i ett centrum för vård och omvårdnad av barn. Jag förordar att förslagen i huvudsak genomförs. Antalet vårdplatser vid den nya barn- och ungdomspsykiatriska kliniken vid karolinska sjukhuset får ytterligare övervägas mot bakgrund av socialstyrelsens remissyttrande.

De ombyggnadsarbeten som kan bli aktuella till följd av den ändrade verksamheten i lokalerna och som inte är att hänföra till löpande underhåll och reparation m. m. får prövas av Kungl. Maj:t i vanlig ordning.

Jag övergår nu till anslagsfrågorna.

Ett särskilt förslagsanslag bör tas upp i riksstaten för budgetåret 1971/72 med 26 150 000 kr. för att täcka karolinska sjukhusets merkostnader under budgetåret för den verksamhet som sjukhuset fr. o. m. den 1 juli 1971 enligt vad jag har förordat skall driva vid Norrbackainstitutet och Eugeniahemmet. Anslaget bör benämnas Täckning av driftkostnader för viss ortopedisk och pediatrik verksamhet vid karolinska sjukhuset. Vid beräkningen av medelsbehovet under anslaget för nämnda budgetår har jag bl. a. utgått från att tjänsterna vid Norrbackainstitutet och Eugeniahemmet förs över till karolinska sjukhuset i behövlig omfattning samt att verksamheten vid Eugeniahemmet tillförs en ny överläkartjänst den 1 juli 1971 och två nya underläkartjänster den 1 januari 1972. Vidare har jag, efter samråd med chefen för finansdepartementet, beräknat lokalkostnaderna för ifrågavarande ortopediska och pediatrika verksamhet till 1 966 000 kr., varav för hyror 1 226 000 kr., vilket bl. a. täcker de beräknade utgifterna för underhåll m. m. för de lokaler som med anledning av övertagandet kommer att invärderas på karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond. Karolinska sjukhusets inkomster av ifrågavarande verksamhet, vilka kan beräknas till 17,5 milj. kr., bör redovisas på driftbudgetens inkomstsida under rubriken Uppbörd i statens verksamhet.

Det ankommer på Kungl. Maj:t att inom ramen för anvisade medel besluta om inrättande av tjänster för ifrågavarande verksamhet m. m. Kungl. Maj:t bör emellertid inhämta riksdagens bemyndigande att in-

rätta en tjänst vid karolinska sjukhuset för överläkare i lönegrad SKBe 3 i barnhabilitering vid barnmedicinska kliniken med placering vid Eugeniahemmet.

Kostnaderna för elevhemsverksamheten vid Lidingöhemmet, vilka för budgetåret 1971/72 kan beräknas till 1,3 milj. kr., bör betalas från ett särskilt förslagsanslag, som bör benämnas Täckning av vissa kostnader för elevhemsverksamhet. Jag delar förhandlingsnämndens mening att styrelsen för vårdartjänst bör leda verksamheten och att kostnaderna för denna i sin helhet bör debiteras vederbörande sjukvårdshuvudmän. Statens inkomster i verksamheten bör redovisas på driftbudgetens inkomstsida under rubriken Uppbörd i statens verksamhet. Karolinska sjukhuset bör bistå styrelsen för vårdartjänst med behövlig administrativ och annan service för verksamheten vid Lidingöhemmet. På motsvarande sätt bör sjukhuset tillhandahålla styrelsen service för verksamheten i den till Norrbackainstitutet övergångsvis förlagda gymnasieskolan. Det ankommer på Kungl. Maj:t att på förslag av karolinska sjukhuset och styrelsen för vårdartjänst besluta om innehållet och omfattningen av nämnda service. Ersättning till karolinska sjukhuset för ifrågasvarande service utgör inkomster av uppdragsverksamhet, vilka bör få anlitas för att betala sjukhusets kostnader för servicen.

För den pedagogiska verksamheten i den till Norrbackainstitutet lokaliserade gymnasieskolan och i grundskolan vid Lidingöhemmet kommer statsbidrag att utgå till Solna kommun för lärarlöner m. m. enligt allmänna regler från anslag under utbildningsdepartementets huvudtitel.

Under anslaget Bidrag till vanförestalter m. m. bör medel beräknas för att täcka driftunderskottet vid Änggårdens yrkesskolor under budgetåret 1971/72. Vidare bör från anslaget betalas de ersättningsbelopp på sammanlagt 5 175 000 kr. som staten enligt avtalen skall erlagga till Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm, Sällskapet Eugeniahemmet, Malmöhus läns landstingskommun och Helsingborgs kommun. Med ledning av det driftunderskott på 2 455 000 kr. som har beräknats i den stat som Kungl. Maj:t har fastställt för Änggårdens yrkesskolor för innevarande budgetår förordar jag att anslaget, från vilket även vissa räntekostnader m. m. skall betalas, förs upp med 7,7 milj. kr. Anslaget Bidrag till Eugeniahemmet bör avföras från riksstaten.

Under återopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

1) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal mellan svenska staten och

a) Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm om Norrbackainstitutet m. m.,

b) Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm samt Solna kommun om gymnasieskola för svårt handikappade m. m.,

c) Sällskapet Eugeniahemmet om nedläggning av nuvarande verksamhet vid Eugeniahemmet m. m.,

d) Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige samt Malmöhus läns landstingskommun om kommunens övertagande av föreningens ortopediska klinik m. m.,

e) Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige samt Helsingborgs kommun om kommunens övertagande av viss skolhemsverksamhet, m. m.,

f) Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige om statens övertagande av föreningens yrkesutbildningsverksamhet,

2) till *Täckning av driftkostnader för viss ortopedisk och pediatrik verksamhet vid karolinska sjukhuset* för budgetåret 1971/72 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 26 150 000 kr.,

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att vid karolinska sjukhuset i enlighet med vad jag förordat inrätta en tjänst för överläkare i SKBe 3,

4) till *Täckning av vissa kostnader för elevhemsverksamhet* för budgetåret 1971/72 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kr.,

5) till *Bidrag till vanförestalter m. m.* för budgetåret 1971/72 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 7 700 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Statens förhandlingsnämnds skrivelse av den 8 februari 1971:

Till KONUNGEN
Socialdepartementet

Avtal om 1) Norrbackainstitutet m. m. 2) gymnasial skola för svårt handikappade m. m. 3) Eugeniahemmet m. m. 4) ortopediska kliniken m. m. vid Sköldenborgsinstitutet 5) skolhemmet och arbetshemmet vid Sköldenborgsinstitutet 6) viss yrkesutbildning i Helsingborg (6 avtal)

Statens förhandlingsnämnd underställer Kungl. Maj:t rubricerade avtal för prövning.

Avtalen har – under förbehåll av Kungl. Maj:ts godkännande – träffats med styrelsen för Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm (avtalen under 1 och 2), delegerade för Solna kommun under förbehåll av kommunfullmäktiges godkännande (avtalet under 2), styrelsen för Sällskapet Eugeniahemmet (avtalet under 3), styrelsen för Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige (avtalen under 4–6), delegerade för Malmöhus läns landstingskommun under förbehåll av landstingets godkännande (avtalet under 4) samt representanter för Helsingborgs kommunstyrelse under förbehåll av kommunfullmäktiges godkännande (avtalet under 5).

Förhandlingsuppdragen

Kungl. Maj:t har den 28 februari 1969 uppdragit åt nämnden att ta upp förhandlingar om avveckling av statens engagemang i den verksamhet som bedrivs vid bl. a. vanförestalten i Helsingborg (Sköldenborgsinstitutet) samt vid Eugeniahemmet. Vidare har nämnden den 19 september 1969 fått Kungl. Maj:ts uppdrag att ta upp förhandlingar om att föra över till andra huvudmän vissa verksamhetsgrenar vid Norrbackainstitutet som angivits i betänkandet Bättre utbildning för handikappade (SOU 1969: 35). Förhandlingarna om Eugeniahemmet och Norrbackainstitutet omfattar även frågan om karolinska sjukhusets övertagande av byggnader på Norrbackaområdet.

Bakgrund

Vid de båda vanförestaltnerna Norrbackainstitutet och Sködenborgsinstitutet bedrivs yrkesutbildning samt skol- och elevhemsverksamhet för barn i grundskoleåldern. Där finns även ortopediska verkstäder samt s. k. arbetshem. Norrbackainstitutet har vidare fackskole- och gymnasieutbildning samt ortopedisk-kirurgisk klinik, tandklinik och protestekniskt forskningslaboratorium. Eugeniahemmet har skol- och elevhemsverksamhet för rörelsehindrade och eljest fysiskt handikappade barn. Vid hemmet finns dessutom en sjukavdelning för utredning och behandling av barn i förskoleåldern samt ett inackorderingshem för kvinnor. De båda vanföreföreningarna och Eugeniahemmet leds av var sin styrelse vars ledamöter till minst halva antalet utses av Kungl. Maj:t som även fastställer stater för institutens respektive hemmens verksamhet.

Staten har täckt driftunderskotten vid instituten sedan slutet av 1930-talet och vid Eugeniahemmet fr. o. m. budgetåret 1956/57.

Vid 1955 års riksdag (prop. 135, SU 139, rskr 311) fattades principbeslut om vanförestaltnernas framtida verksamhet på grundval av 1951 års vanföretrednings betänkande (SOU 1954: 28). Beslutet innebar bl. a. att anstaltens ortopediska kliniker skulle föras över till de lokala huvudmännen. Så har skett beträffande såväl de ortopediska klinikerna som de ortopediska verkstäderna i Göteborg och Härnösand. Föreningen i Helsingborg är formellt huvudman för den ortopediska kliniken medan det ekonomiska ansvaret för klinikens drift åvilar Malmöhus läns landstingskommun.

Vad Norrbackainstitutet beträffar kan framhållas att karolinska sjukhuset enligt den av riksdagen fastställda generalplanen för sjukhuset skall överta den till institutet förlagda ortopedisk-kirurgiska kliniken (prop. 1965: 59, SU 99, rskr 273).

Eugeniahemmens sjukavdelning har under senare år haft ringa beläggning, vilket främst beror på utbyggnaden av sjukvårdsresurserna i landet, bl. a. ortopedvård samt utrednings- och behandlingsverksamhet för handikappade. Då vidare goda utrednings- och vårdmöjligheter finns vid såväl karolinska sjukhuset som Danderyds och St Görans sjukhus är det möjligt att lägga ned verksamheten vid Eugeniahemmens sjukavdelning.

Som en följd av lagen den 26 maj 1965 (nr 136) om elevhem för vissa rörelsehindrade barn m. fl. (elevhemslagen) har nya möjligheter öppnats för barn från olika landsdelar, som tidigare i stor utsträckning hänvisats till Norrbackainstitutet och Eugeniahemmet, att beredas plats på elevhem närmare bostadsorten. Detta har medfört att Norrbackainstitutets och framförallt Eugeniahemmens elevhem för grundskolebarn alltmer kommit att fungera som elevhem för stockholmsområdet. På

samma sätt har elevhemmet vid Sköldenborgsinstitutets grundskola alltmär fått karaktär av regionalt elevhem.

Slutligen kan framhållas att riksdagen i enlighet med förslag i prop. 1970: 1 (bil. 7, SU 5, rskr 5) beslutat att en fullständig gymnasieskola av rikskaraktär skall inrättas, att den övergångsvis skall förläggas till Norrbackainstitutet, att den pedagogiska ledningen skall åvila den kommunala skolstyrelsen, att staten skall ha det ekonomiska ansvaret för skolan samt att en särskild styrelse (styrelsen för vårdartjänst) skall ha hand om elevernas omvårdnad samt medicinska vård och behandling.

Avtalen

Gemensamma kommentarer

Det har varit parternas strävan att garantera samtliga arbetstagare som berörs av huvudmannaskapsbyte eller nedläggning av olika verksamheter fortsatt anställning. Det har vidare förutsatts att övergång till ny huvudman skall kunna ske utan ansökningsförfarande även i fråga om statliga tjänster. Information har lämnats till all berörd personal som dessutom – i samband med uppsägning från anställning hos vederbörande förening – erhållit anställningserbjudande från de blivande huvudmännen. Eftersom uppsägning av arbetstagare hos helsingborgsföreningen har kunnat ske först i slutet av januari 1971, har arbetstagare med sex månaders uppsägningstid möjlighet att, om han så önskar, stå kvar i föreningens tjänst t. o. m. utgången av juli 1971 men med skyldighet att under juli månad tjänstgöra hos den nye huvudmannen.

Föreningarna betalar f. n. ut pensioner och i enstaka fall livräntor som är hänförliga till äldre pensionsbestämmelser. Medel härför tillhandahålls av staten via de årliga driftstaterna. Dessa pensioner och livräntor liksom också livräntor som framdeles kan bli aktuella för arbetstagare som avgått ur respektive förenings tjänst före den 1 juli 1971 bör i fortsättningen betalas ut av statens personalpensionsverk.

Vissa inkomster och utgifter avseende de verksamheter som övertas av andra huvudmän och som belöper på tiden före övertagandet kommer inte att kunna regleras i boksluten för budgetåret 1970/71. Detta gäller bl. a. slutlig reglering av vissa försäkringsavgifter. I den mån det här är fråga om sådana kostnader som avser verksamhet som staten genom bidrag svarat för faller det ekonomiska ansvaret på staten. Det synes lämpligt att intäkterna inlevereras till statskontoret och att medel för utgifterna anvisas via de av socialstyrelsen f. n. disponerade anslagen för ifrågavarande ändamål.

De berörda föreningarna utreder f. n. föreningarnas framtida ställning och verksamhet samt dispositionen av de donationer som står till deras förfogande. Föreningarna har för avsikt att hos Kungl. Maj:t göra framställning om bl. a. nödvändiga permutationsåtgärder.

Speciella kommentarer*Avtalet om Norrbackainstitutet m. m.*

Enligt ett avtal från 1927 mellan föreningen och karolinska institutet har den ortopedisk-kirurgiska kliniken och polikliniken vid Norrbackainstitutet upplåtits för undervisning och forskning. Detta avtal upphör att gälla i och med att föreningen lämnar huvudmannskapet. Det med avtalet avsedda syftet nås genom att den ortopedisk-kirurgiska kliniken blir en del av karolinska sjukhuset.

Staten har kostnadsfritt ställt mark till förfogande för föreningens anläggningar på Norrbackaområdet. Byggnaderna ägs av föreningen som i viss utsträckning med egna medel bekostat deras uppförande samt anskaffning av inventarier och utrustning. Till övervägande delen har dessa kostnader liksom kostnaderna avseende Lidingöhemmet bestritts genom att staten lämnat föreningen lån eller genom att driftmedel tagits i anspråk. Föreningen har dock ensam bekostat förvärvet av tomten nr 17 i kvarteret Tegelmästaren i Lidingö kommun. Vidare har föreningen utan bidrag från staten svarat för lagerhållningen beträffande arbetsmateriel, kostingredienser m. m. Värdet av dessa lager kan beräknas till sammanlagt ca 670 000 kr.

Den ersättning på sammanlagt 8 155 000 kr. som staten erlägger i form av kontant ersättning samt övertagande och avskrivning av lån har fastställts efter värdering och med hänsyn tagen till föreningens och statens insatser i de olika anläggningarna. Föreningen skall emellertid återbetala ett lån på 256 000 kr. som beviljats enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 maj 1956. Anledningen till lånet var att institutets pensionsfonder skulle överlämnas till dåvarande statens pensionsanstalt i samband med att staten övertog ansvaret för pensioneringen av föreningens personal. Ett belopp på 256 000 kr. av de fonderade medlen hade emellertid lånats ut som rörelsekapital i föreningens verksamhet och kunde inte lösgöras. Föreningen beviljades därför nyssnämnda lån som är ränte- och amorteringsfritt.

Det av föreningen drivna skolhemmet Lidingöhemmet används för elever som tillhör grundskolans högstadium och för vilka i vissa fall ges två års påbyggnadsundervisning. Under innevarande termin finns på hemmet 45 internatelever, av vilka 14 är hemmahörande i Stockholms län.

Enligt elevhemslagen åligger det sjukvårdshuvudmännen att svara för att rörelsehindrade eller eljest fysiskt handikappade barn i grundskolan skall, om de är i behov därav, kunna få inackordering i särskilda elevhem. Stockholms läns landstingskommun har emellertid ännu inte sådana elevhemsresurser för elever på grundskolans högstadium att kommunen kan överta de elever vid Lidingöhemmet som är hemmahörande i länet. Kommunen har vidare ställt sig avvisande till tanken på att över-

ta driften av hemmet. Under sådana förhållanden har det bedömts lämpligt att staten driver verksamheten och att därvid redan antagna elever även från andra delar av landet får möjlighet att vid hemmet slutföra sin utbildning i grundskolan.

Den pedagogiska verksamheten vid Lidingöhemmet skall ledas av Solna kommun. Övrig verksamhet vid hemmet bör handhas av styrelsen för vårdartjänst som förklarat sig villig härtill.

Under förutsättning att ingen nyintagning sker vid Lidingöhemmet kan verksamheten avvecklas senast med utgången av läsåret 1974/75. Med hänsyn till att elevantalet successivt sjunker bör dock snarast undersökas, om lokalresurserna på Norrbackainstitutet tillåter att verksamheten överflyttas dit. Vidare bör vederbörande sjukvårdshuvudman svara för kostnaderna för den vård staten tillhandahåller elev varom här är fråga.

Övergångshemmet Norrbackagården har 18 vårdplatser. Nämnden har hos Kopparbergs läns landstingskommun väckt förslaget att landstinget skall ha hand om driften av hemmet. Förhandlingar i frågan beräknas kunna avslutas under vårens lopp.

I staten för Norrbackainstitutet är under rubriken Rullstolar och ADL-hjälpmedel upptagna en kurator och en arbetsterapeut. Dessa tjänstemän ingår bland de arbetstagare vid ortopedisk-kirurgiska kliniken som enligt 5 § erbjuds anställning hos karolinska sjukhuset.

Vid Norrbackainstitutet finns en hemarbetscentral som har till uppgift att genom förmedling av hemarbete hjälpa svårt handikappade till viss sysselsättning. Denna verksamhet, som föreningen finansierat med egna medel, kommer att läggas ned med utgången av juni månad 1971. Personalen vid hemarbetscentralen erbjuds anställning hos karolinska sjukhuset. De hemarbetare som så önskar bör beredas fortsatt sysselsättning genom medverkan av arbetsvården.

Avtalet om gymnasial skola för svårt handikappade m. m.

Som tidigare nämnts skall Solna kommun ha hand om den gymnasiala skolan vid Norrbackainstitutet. Med hänsyn till att viss lärarpersonal är gemensam för gymnasieskolan och grundskolan vid Lidingöhemmet har Solna kommun åtagit sig att svara för den pedagogiska verksamheten även vid den sistnämnda skolan. Denna fråga har diskuterats med företrädare för Lidingö kommun.

De lokaler på Norrbackainstitutet som fordras för gymnasieskolan har av företrädare för karolinska sjukhuset och skolstyrelsen i Solna preciserats i särskild förteckning.

Avtalet om Eugeniahemmet

Staten har kostnadsfritt ställt mark till förfogande för Eugeniahemmets anläggningar på Norrbackaområdet. Byggnaderna ägs av sällskapet

som fram till år 1956 självt har bekostat deras uppförande samt anskaffning av inventarier o. d. För tiden därefter har staten ställt erforderliga medel till förfogande för motsvarande ändamål. Liksom fallet varit beträffande Norrbackainstitutet har ersättningen för de byggnader m. m. som överlåtits till staten fastställts efter värdering och med hänsynstagande till vardera partens insatser i anläggningarna.

I anslutning till 4 § avtalet vill nämnden erinra om att nuvarande överläkaren vid Eugeniahemmet enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 januari 1965 förordnats att från och med den 1 april 1965 tills vidare vara överläkare i lönegrad Bg 1 (numera SKBg 3) vid hemmet.

Med anledning av protokollsanteckningen till 1 § kan framhållas att företrädarna för sällskapet har uttalat att gästerna vid Nya Hemmet genom sällskapets försorg torde kunna beredas nya ändamålsenliga bostäder med service före den 1 juli 1971.

Avtalet om ortopediska kliniken m. m. vid Sköldenborgsinstitutet

Föreningen är huvudman för den ortopediska kliniken. I enlighet med särskilt avtal mellan föreningen och Malmöhus läns landstingskommun åvilar dock det ekonomiska ansvaret för kliniken redan nu landstinget som även är ägare av den byggnad där bl. a. kliniken är inrymd.

Genom det nu träffade avtalet blir landstinget även formellt huvudman för den ortopediska kliniken och övertar desutom ansvaret för de ortopediska verkstäderna. I samband därmed bör fullmakten för överläkaren vid Sköldenborgsinstitutets ortopedisk-kirurgiska avdelning ändras att avse överläkartjänst vid Helsingborgs lasarett.

I anslutning till vad som tidigare sagts om reglering av inkomster och utgifter som belöper på tiden före den 1 juli 1971 bör beaktas att landstinget i sista hand är ansvarigt för dessa utgifter till den del de avser ortopediska kliniken. Landstinget har givetvis rätt till eventuella inkomster som härrör från den.

Avtalet om skolhemmet och arbetshemmet vid Sköldenborgsinstitutet

Helsingborgs kommuns åtagande att driva skolhemsverksamheten gäller tills verksamheten kan flyttas till ett av Malmöhus läns landstingskommun planerat rehabiliteringscentrum i Lund. Det har förutsatts att landstinget och Helsingborgs kommun skall samverka för att lösa de personalproblem som framdeles kan uppkomma i samband med verksamhetens överflyttning.

Arbetshemmet Österhemmet drevs tidigare av en fristående förening. När hemmet överfördes till Föreningen för vanföra i södra Sverige fick denna förening även överta förvaltningen av hemmets donationer på vissa villkor. Det har nu ansetts lämpligt att dessa donationer får kvarbli hos föreningen. Föreningen har emellertid åtagit sig att under

en övergångstid erlägga 20 000 kr. per år såsom ersättning för vissa särskilda kostnader som Helsingborgs kommun åsamkas på grund av att en av föreningen anställd yrkeslärare skall beredas fortsatt anställning som arbetsterapeut vid Österhemmet.

Avtalet om viss yrkesutbildning i Helsingborg

Den utbildningsverksamhet som staten övertar huvudmannaskapet för är avsedd att avvecklas och inordnas i den ordinarie omskolningsverksamheten bl. a. i Furulund, där speciella möjligheter finns att ta hand om handikappade personer, eller i den reguljära yrkesutbildningen.

Det är troligt att den byggnad som föreningen till en början upplåter hyresfritt till staten inte i sin helhet fordras för den verksamhet som staten skall bedriva där. Föreningen har medgett att staten för att minska sina drift- och underhållskostnader får hyra ut delar av byggnaden. Föreningen är dessutom beredd att vara staten behjälplig vid uthyrningen.

Till Norrbackainstitutet och Eugeniahemmet har staten kostnadsfritt ställt mark till förfogande. Det synes lämpligt att dessa markområden som f. n. är upptagna på domänverkets fond överförs till karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond och att fondreglering sker på vanligt sätt. Detsamma gäller ett mindre markområde, beläget mellan Norrbackainstitutet och Eugeniahemmet, som alltsedan 1880-talet disponeras av Föreningen De Blindas Vänner.

Det kan vidare framhållas att vanföreföreningen i Stockholm enligt kontrakt med statens järnvägar arrenderar ett markområde om ca 300 m². Kontraktet bör övertas av karolinska sjukhuset.

Hemställan

Nämnden hemställer att Kungl. Maj:t godkänner de överlämnade avtalen samt i övrigt vidtar de åtgärder som erfordras med anledning av avtalen.

Sedan kommunfullmäktige i Solna, Malmöhus läns landsting och kommunfullmäktige i Helsingborg beslutat godkänna respektive avtal och besluten vunnit laga kraft, kommer nämnden att anmäla detta till socialdepartementet.

Statens originalexemplar av avtalet om Norrbackainstitutet m. m. bör överlämnas till byggnadsstyrelsen.

Avtal om Norrbackainstitutet m. m.

Mellan statens förhandlingsnämnd och styrelsen för Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm har – under förbehåll av godkännande av Kungl. Maj:t – träffats följande avtal.

Avtal

mellan svenska staten och Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm om Norrbackainstitutet m. m.

1 §

Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm nedlägger med utgången av juni månad 1971 sin verksamhet vid Norrbackainstitutet i Solna kommun, skolhemmet Lidingöhemmet i Lidingö kommun och övergångshemmet Norrbackagården i Hedemora kommun. Staten övertager därefter ansvaret för denna verksamhet med undantag av hemarbetscentralen och den pedagogiska verksamheten.

Protokollsanteckning

Solna kommun, som enligt riksdagens beslut (prop. 1970: 1 bil. 7, SU 5, rskr 5) skall leda den pedagogiska verksamheten vid den till Norrbackainstitutet övergångsvis förlagda gymnasieskolan för svårt rörelsehindrade och andra svårt handikappade, skall enligt denna dag träffat särskilt avtal svara för motsvarande verksamhet även vid den grundskola för högstadiet som förlägges till Lidingöhemmet.

2 §

Föreningen överlåter till staten med tillträde den 1 juli 1971 byggnaderna inom Norrbackaområdet, tomten nr 17 i kvarteret Tegelmästaren i Lidingö kommun med därpå uppförda byggnader, verkstadsbyggnaden på Norrbackagården, inventarier och utrustning samt lager av förbrukningsartiklar, kostingredienser och arbets- och undervisningsmateriel vid de av föreningen disponerade anläggningarna.

Såsom ersättning erlägger staten till föreningen den 1 juli 1971 ett belopp av 2 600 000 kronor samt övertager betalningsansvaret för föreningens lån på 1 000 000 kronor hos folkpensioneringsfonden enligt skuldebrev den 22 januari 1958. Vidare avskriver staten de lån på sammanlagt 4 555 000 kronor som föreningen erhållit enligt kungl. brev

den 21 maj 1964, den 3 juni 1965 (2 brev), den 13 maj 1966 (2 brev), den 25 maj 1967 och den 29 december 1967.

Föreningen medverkar till att staten får inträda i föreningens ställe i det mellan föreningen och Stockholms stad den 17 januari 1967 träffade avtalet om upplåtelse till föreningen av Norrbackagården.

Protokollsanteckning 1

Vissa möbler m. m. som upptagits i förteckning daterad den 15 januari 1971 och ej hör till den verksamhet som staten övertager stannar i föreningens ägo.

Protokollsanteckning 2

Föreningen skall återbetala ett lån på 256 000 kronor som beviljats enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 maj 1956.

3 §

Tomten nr 17 i kvarteret Tegelmästaren överlåtes fri från penningin-teckningar.

Sedan staten tillträtt tomten, överlämnar föreningen de handlingar som bör tillkomma staten som ägare av fastigheten.

4 §

Alla inkomster och utgifter som belöper på tiden före den 1 juli 1971 tillkommer respektive faller på föreningen.

Föreningen håller de i 2 § avsedda byggnaderna och inventarierna m. m. försäkrade till betryggande belopp intill tillträdesdagen. Om sådan egendom dessförinnan skadas eller förstöres, tillfaller utgående försäkringsbelopp staten.

5 §

Arbetstagare, som den 30 juni 1971 är anställd hos föreningen, skall, om vederbörande så önskar, från och med den 1 juli 1971 erhålla anställning hos

1. karolinska sjukhuset i vad avser dels personal vid Norrbackainstitutets ortopedisk-kirurgiska klinik, ortopediska verkstäder, tandklinik, protestekniska forskningslaboratorium och gemensamma avdelning, dels personal vid hemarbetscentralen, dels ekonomibiträden vid Norrbackainstitutets grund- och fackskola,

2. styrelsen för vårdtjänst beträffande dels personal vid Norrbackainstitutets elevhem och läkarmottagning för elever, dels personal vid Lidingshemmet, dels konsulenter, skolkurator, vaktmästare och kontorspersonal vid Norrbackainstitutets grund- och fackskola samt yrkesskolor,

3. staten eller Kopparbergs läns landstingskommun i vad avser personal som tjänstgör vid Norrbackagården.

Protokollsanteckning 1

Enligt det särskilda avtalet med Solna kommun kommer ordinarie eller extra ordinarie lärare vid Norrbackainstitutets yrkesskolor samt lärare vid dess grund- eller fackskola att, om vederbörande så önskar, beredas anställning hos kommunen.

Protokollsanteckning 2

Parterna förutsätter att de tjänster som inrättas vid olika statliga myndigheter för de i 5 § avsedda arbetstagarna tillsättes utan ledigförklarande.

6 §

Staten svarar för pensioner och livräntor som utgår nu eller börjar utgå före den 1 juli 1971 samt för de framtida kostnader för pensioner och livräntor som avser tjänstetid hos föreningen.

Av föreningen fonderade pensionsmedel överlämnas till staten.

7 §

Donationer och gåvomedel som tillfallit föreningen eller Norrbackainstitutet kvarblir hos föreningen.

8 §

Karolinska sjukhuset ställer erforderlig personal till föreningens förfo-
gande för att avsluta Norrbackainstitutets räkenskaper per den 30 juni 1971.

Institutets patientjournaler övertages av karolinska sjukhuset.

Detta avtal är upprättat i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm den 2 februari 1971.

Statens förhandlingsnämnd

Lennart Rydbeck

L Fredlundh

För Föreningen för bistånd åt
lytta och vanföra i Stockholm

Göran Karlén

B-O Mattsson

Avtal om gymnasial skola för svårt handikappade m. m.

Mellan statens förhandlingsnämnd och styrelsen för Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm samt delegerade för Solna kommun har – under förbehåll av godkännande av Kungl. Maj:t och Solna kommunfullmäktige – träffats följande avtal.

Avtal

mellan svenska staten och Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm samt Solna kommun om gymnasieskola för svårt handikappade m. m.

1 §

Solna kommun, som enligt riksdagens beslut (prop. 1970: 1 bil. 7, SU 5, rskr 5) skall leda den pedagogiska verksamheten vid en till Norrbackainstitutets lokaler övergångsvis förlagd gymnasieskola för svårt rörelsehindrade och andra svårt handikappade, åtager sig att svara även för motsvarande verksamhet vid den grundskola för högstadiet som under en övergångstid skall vara förlagd till skolhemmet Lidingöhemmet inom Lidingö kommun.

2 §

Solna kommun träffar särskild överenskommelse med Lidingö kommun om ersättning med anledning av Solna kommuns åtagande enligt 1 §.

3 §

Ordinarie eller extra ordinarie lärare vid Norrbackainstitutets yrkeskolor samt lärare vid institutets grund- och fackskola som den 30 juni 1971 är anställd vid dessa skolor skall, om vederbörande så önskar, beredas anställning hos Solna kommun med placering i första hand vid den till Norrbackainstitutet och Lidingöhemmet förlagda skolverksamheten.

Protokollsanteckning

I samband med förhandlingarna om lärarna vid Norrbackainstitutet har parterna även diskuterat anställningsfrågan för lärarpersonalen vid Eugeniahemmet. Solna kommun har därvid förklarat sig villig att samverka med vederbörande statliga myndigheter för att ordinarie lärare vid Eugeniahemmet skall, om vederbörande så önskar, kunna placeras inom kommunens skolväsende.

4 §

För gymnasieskolan ställer staten till förfogande vaktmästare samt erforderlig personal för skolkurativ verksamhet, skolhälsovård och allmänna kontorsgöromål.

Protokollsanteckning 1

Parterna förutsätter att personalinsatsen enligt 4 § skall bibehållas vid nuvarande nivå.

Protokollsanteckning 2

Parterna förutsätter att gymnasieskolan från och med den 1 juli 1971 erhåller egen pedagogisk ledning.

5 §

Karolinska sjukhuset tillhandahåller gymnasieskolan erforderlig service i form av städning m. m. enligt särskild överenskommelse.

6 §

Detta avtal träder i kraft den 1 juli 1971.

Detta avtal är upprättat i tre exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm och Solna den 2 februari 1971.

Statens förhandlingsnämnd

Lennart Rydbeck

L Fredlundh

För Solna kommuns delegerade

Ingrid Zetterström

/Thorbjörn Eliasson

För Föreningen för bistånd åt lytta
och vanföra i Stockholm

Göran Karlén

B-O Mattsson

Avtal om Eugeniahemmet

Mellan statens förhandlingsnämnd och styrelsen för Sällskapet Eugeniahemmet har – under förbehåll av godkännande av Kungl. Maj:t – träffats följande avtal.

Avtal

mellan svenska staten och Sällskapet Eugeniahemmet om nedläggning av nuvarande verksamhet vid Eugeniahemmet m. m.

1 §

Sällskapet Eugeniahemmet nedlägger med utgången av juni månad 1971 sin till Norrbackaområdet förlagda verksamhet. Staten övertager ansvaret för de patienter som då är intagna på Eugeniahemmets sjukavdelning.

Protokollsanteckning

Sällskapet utreder möjligheterna att bereda gästerna vid Nya Hemmet andra bostäder med tillgång till omvårdnad. Intill dess så kan ske äger de bo kvar på Nya Hemmet, varvid staten svarar för verksamheten.

2 §

Sällskapet överlåter till staten med tillträde den 1 juli 1971 sällskapets byggnader på Norrbackaområdet med inventarier och utrustning samt lager av förbrukningsartiklar och kostingredienser. Såsom ersättning erlägger staten vid tillträdet 2 100 000 kronor till sällskapet. Vidare avskriver staten de lån på 100 000 kronor och 125 000 kronor som sällskapet erhållit enligt kungl. brev den 29 april 1960 respektive den 2 juni 1961.

Protokollsanteckning

Vissa möbler m. m. som upptagits i förteckning daterad den 14 december 1970 och ej hör till den verksamhet som staten övertager stannar i sällskapets ägo.

3 §

Alla inkomster och utgifter som avser den i 1 § angivna verksamheten och som belöper på tiden före den 1 juli 1971 tillkommer respektive faller på sällskapet.

Sällskapet håller de i 2 § avsedda byggnaderna m. m. försäkrade till

betryggande belopp intill tillträdesdagen. Om sådan egendom dessförinnan skadas eller förstöres, tillfaller utgående försäkringsbelopp staten.

4 §

Med undantag av lärare skall arbetstagare, som den 30 juni 1971 är anställd vid Eugeniahemmet, om vederbörande så önskar, från och med den 1 juli 1971 erhålla anställning hos karolinska sjukhuset.

Protokollsanteckning 1

Lärarpersonalen vid Eugeniahemmet kommer att beredas annan anställning genom medverkan av länskolnämnden i Stockholms län.

Protokollsanteckning 2

Parterna förutsätter att de tjänster som inrättas vid karolinska sjukhuset för de i 4 § avsedda arbetstagarna tillsättes utan ledigförklarande.

5 §

Staten svarar för pensioner och livräntor som utgår nu eller börjar utgå före den 1 juli 1971 samt för de framtida kostnader för pensioner och livräntor som avser tjänstetid hos sällskapet.

6 §

Donationer och gåvomedel som tillfallit sällskapet eller Eugeniahemmet kvarblir hos sällskapet.

7 §

Karolinska sjukhuset ställer erforderlig personal till sällskapets förfogande för att avsluta sällskapets räkenskaper för Eugeniahemmet per den 30 juni 1971.

Eugeniahemmets patientjournaler, vederbörligen gallrade, övertages av karolinska sjukhuset.

Detta avtal är upprättat i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm den 2 februari 1971.

Statens förhandlingsnämnd
Lennart Rydbeck
L Fredlundh

För Sällskapet Eugeniahemmet
Arvid Ribbing
Walter Markland

Avtal om ortopediska kliniken m. m. vid Sköldenborgsinstitutet

Mellan statens förhandlingsnämnd och styrelsen för Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige samt delegerade för Malmöhus läns landstingskommun har – under förbehåll av godkännande av Kungl. Maj:t och Malmöhus läns landsting – träffats följande avtal.

Avtal

mellan svenska staten och Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige samt Malmöhus läns landstingskommun om kommunens övertagande av föreningens ortopediska klinik m. m.

1 §

I samband med att Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige nedlägger sin verksamhet vid Sköldenborgsinstitutet i Helsingborgs kommun övertager Malmöhus läns landstingskommun, nedan kallad landstinget, den 1 juli 1971 den ortopediska kliniken och de ortopediska verkstäderna.

2 §

Föreningen överlåter den 1 juli 1971 till landstinget inventarier och utrustning samt de lager av förbrukningsartiklar, kostingsredienser och arbetsmateriel som hör till de enligt 1 § övertagna verksamhetsgrenarna samt till den gemensamma avdelningen.

Den 1 augusti 1971 erlägger landstinget till föreningen ett belopp som motsvarar det bokförda värdet per den 30 juni 1971 av de i första stycket angivna lagren.

Protokollsanteckning

Vissa möbler m. m. som tagits upp i förteckning daterad den 1 februari 1971 och ej hör till den verksamhet som landstinget övertager stannar i föreningens ägo.

3 §

Alla inkomster och utgifter som avser de i 1 § angivna verksamhetsgrenarna och som belöper på tiden före den 1 juli 1971 tillkommer respektive faller på föreningen.

Föreningen håller de i 2 § avsedda inventarierna m. m. försäkrade till betryggande belopp intill den 1 juli 1971. Om sådan egendom dessförinnan skadas eller förstöres, tillfaller utgående försäkringsbelopp landstinget.

4 §

Såsom ersättning för vissa övergångskostnader erlägger staten 400 000 kronor till landstinget den 1 juli 1971.

5 §

Arbetstagare, som den 30 juni 1971 är anställd inom de av landstinget övertagna verksamhetsgrenarna eller inom den gemensamma avdelningen, skall, om vederbörande så önskar, beredas anställning hos landstinget. Detsamma gäller fyra heltidsanställda och en halvtidsanställd arbetstagare vid föreningens elevhem samt en yrkeslärare i skomakeri och två hantverkare vid yrkesskolan.

6 §

Staten svarar för pensioner och livräntor som utgår nu eller börjar utgå före den 1 juli 1971 samt för de framtida pensionskostnader som avser tjänstetid hos staten eller föreningen.

Föreningen tillkommande återförsäkringsbelopp överföres till staten.

Protokollsanteckning

Vid fördelningen av pensionskostnader för den personal som innehar fortlöpande anställning vid övertagandet skall staten svara för de kostnader som hänför sig till tiden före den 1 juli 1971. Statens andel fastställs till den pensionsnivå som gäller eller blir retroaktivt gällande omedelbart före övertagandet. Med pensionsnivå avses bruttonivå enligt statens allmänna tjänstepensionsreglemente (SPR).

Fördelningen av kostnader för livräntor till arbetstagare, som avgår ur tjänst efter den 1 juli 1971, fastställs efter överenskommelse mellan parterna. Därvid skall iakttas de principer som enligt ovan gäller beträffande pensionskostnader.

Parterna är överens om att statens förpliktelser i fråga om pensionsförmåner gentemot personal, som övergår i landstingets tjänst, skall kunna fullgöras genom engångsavlösning.

7 §

Donationer och gåvomedel som avser de av landstinget övertagna verksamhetsgrenarna kvarblir hos föreningen.

8 §

Landstinget ställer erforderlig personal till föreningens förfogande för att avsluta föreningens räkenskaper per den 30 juni 1971.

Detta avtal är upprättat i tre exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm, Lund och Helsingborg den 1 februari 1971.

Statens förhandlingsnämnd

Lennart Rydback

L Fredlundh

**För Föreningen för bistånd
åt vanföra i södra Sverige**

Nils Sjödahl

Oscar Nordström

/N Danielson

**För delegerade för Malmöhus
läns landstingskommun**

Kurt Ward

Hans Sandberg

Avtal om skolhemmet och arbetshemmet vid Sköldenborgsinstitutet

Mellan statens förhandlingsnämnd och styrelsen för Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige samt representanter för Helsingborgs kommunstyrelse har – under förbehåll av godkännande av Kungl. Maj:t och kommunfullmäktige i Helsingborg – träffats följande avtal.

Avtal

mellan svenska staten och Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige samt Helsingborgs kommun om kommunens övertagande av viss skolhemsverksamhet, m. m.

1 §

Helsingborgs kommun, nedan kallad kommunen, övertager den 1 juli 1971 från Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige huvudmannskapet för föreningens skolhemsverksamhet och verksamhet vid arbetshemmet Österhemmet i Helsingborg.

Protokollsanteckning 1

Kommunen åtager sig att driva skolhemsverksamheten tills vidare till dess den kan flyttas till ett av Malmöhus läns landstingskommun planerat rehabiliteringscentrum i Lund.

Protokollsanteckning 2

Med anledning av att föreningens elevhem vid Sköldenborgsinstitutet lägges ned med utgången av juni månad 1971 förbinder sig kommunen att medverka till att i elevhemmet i kvarteret Tornet Östra i Helsingborg upplåtes platser för de yrkesskolelever som annars skulle ha beretts plats i föreningens elevhem.

2 §

Föreningen upplåter från och med den 1 juli 1971 hyresfritt till kommunen

1. skolhemsfastigheten, tills vidare dock längst till och med utgången av juni månad 1975 om ej annat överenskommes,
2. Österhemmet, tills vidare dock längst till och med utgången av år 1978 om ej annat överenskommes.

Kommunen svarar under upplåtelsetiden för drift och underhåll av skolhemsfastigheten och Österhemmet.

3 §

Föreningen erlägger till kommunen 20 000 kronor per år så länge yrkesläraren Gunhild Linnéa Holm tjänstgör som arbetsterapeut vid Österhemmet och där finns gäster kvar från tiden före den 1 juli 1971. Ersättningen skall erläggas längst till och med år 1978.

4 §

Föreningen överlåter den 1 juli 1971 vederlagsfritt till kommunen inventarier och övrig till verksamheten hörande utrustning vid skolhemmet och Österhemmet.

Protokollsanteckning

Vissa möbler m. m. som tagits upp i förteckning daterad den 1 februari 1971 och ej hör till den verksamhet som kommunen övertager stannar i föreningens ägo.

5 §

Alla inkomster och utgifter som avser den verksamhet som kommunen enligt 1 § övertager och som belöper på tiden före den 1 juli 1971 tillkommer respektive faller på föreningen.

Föreningen håller de i 4 § avsedda inventarierna m. m. försäkrade till betryggande belopp intill den 1 juli 1971. Om sådan egendom dessförinnan skadas eller förstöres, tillfaller utgående försäkringsbelopp kommunen.

6 §

Såsom ersättning för vissa övergångskostnader erlägger staten 75 000 kronor till kommunen den 1 juli 1971.

7 §

Arbetstagare, som är upptagen i den såsom bilaga 1¹ till avtalet fogade förteckningen och den 30 juni 1971 fortfarande är anställd hos föreningen, skall, om vederbörande så önskar, beredas anställning hos kommunen. Detsamma gäller arbetstagare som efter det att detta avtal träffats med kommunens godkännande anställs vid skolhemmet eller Österhemmet.

8 §

Staten svarar för pensioner och livräntor som utgår nu eller börjar utgå före den 1 juli 1971 samt för de framtida pensionskostnader som avser tjänstetid hos staten eller föreningen.

Protokollsanteckning

Vid fördelningen av pensionskostnader för den personal som innehar fortlöpande anställning vid övertagandet skall staten svara för de kost-

¹ Bilagan har uteslutits här.

nader som hänför sig till tiden före den 1 juli 1971. Statens andel fastställs till den pensionsnivå som gäller eller blir retroaktivt gällande omedelbart före övertagandet. Med pensionsnivå avses bruttonivå enligt statens allmänna tjänstepensionsreglemente (SPR).

Fördelningen av kostnader för livräntor till arbetstagare, som avgår ur tjänst efter den 1 juli 1971, fastställs efter överenskommelse mellan parterna. Därvid skall iakttas de principer som enligt ovan gäller beträffande pensionskostnader.

Parterna är överens om att statens förpliktelser i fråga om pensionsförmåner gentemot personal, som övergår i kommunens tjänst, skall kunna fullgöras genom engångsavlösning.

9 §

Donationer och gåvomedel som avser de av kommunen övertagna verksamhetsgrenarna kvarblir hos föreningen.

Detta avtal är upprättat i tre exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm och Helsingborg den 1 februari 1971.

Statens förhandlingsnämnd
Lennart Rydbeck
L Fredlundh

För Helsingborgs kommunstyrelse
Börje Skarstedt
Erik Granéli

För Föreningen för bistånd
åt vanföra i södra Sverige
Nils Sjödahl
Oscar Nordström
/N Danielson

Avtal om viss yrkesutbildning i Helsingborg

Mellan statens förhandlingsnämnd och styrelsen för Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige har – under förbehåll av godkännande av Kungl. Maj:t – träffats följande avtal.

Avtal

mellan svenska staten och Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige om statens övertagande av föreningens yrkesutbildningsverksamhet.

1 §

Staten övertager den 1 juli 1971 huvudmannskapet för den av Föreningen för bistånd åt vanföra i södra Sverige bedrivna yrkesutbildningen.

2 §

För tiden den 1 juli 1971–den 30 juni 1973 upplåter föreningen hyresfritt till staten yrkesskolbyggnaden i kvarteret Sköldenborg i Helsingborgs kommun. Staten svarar för byggnadens drift och underhåll.

Om upplåtelsen fortsätter efter den 30 juni 1973, skall hyra utgå enligt särskild överenskommelse.

3 §

Föreningen överlåter den 1 juli 1971 till staten befintliga inventarier och utrustning samt de lager av arbets- och undervisningsmateriel som hör till den övertagna verksamheten.

Staten erlägger den 1 augusti 1971 till föreningen ett belopp som motsvarar det bokförda värdet per den 30 juni 1971 av de i första stycket angivna lagren.

Protokollsanteckning

Vissa möbler m. m. som tagits upp i förteckning daterad den 1 februari 1971 och ej hör till den verksamhet som staten övertager stannar i föreningens ägo.

4 §

Alla inkomster och utgifter som avser den verksamhet som staten enligt 1 § övertager och som belöper på tiden före den 1 juli 1971 tillkommer respektive faller på föreningen.

Föreningen håller de i 3 § avsedda inventarierna m. m. försäkrade till betryggande belopp intill den 1 juli 1971. Om sådan egendom dessförrinnan skadas eller förstöres, tillfaller utgående försäkringsbelopp staten.

5 §

Föreningen återbetalar den 1 juli 1971 till staten det lån på 210 000 kronor som föreningen erhållit enligt kungl. brev den 28 juni 1940.

6 §

Arbetstagare, som är upptagen i den såsom bilaga 1¹ till avtalet fogade förteckningen och den 30 juni 1971 fortfarande är anställd vid föreningens yrkesutbildningsverksamhet, skall, om vederbörande så önskar, beredas anställning hos staten. Detsamma gäller arbetstagare som efter det att detta avtal träffats med statens godkännande anställs in- om berörd verksamhet hos föreningen.

Protokollsanteckning

Parterna förutsätter att de tjänster som inrättas inom den av skolöverstyrelsen i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen bedrivna arbetsmarknadsutbildningen för de i 6 § avsedda arbetstagarna tillsättes utan ledigförklarande.

7 §

Staten svarar för pensioner och livräntor som utgår nu eller börjar utgå före den 1 juli 1971 samt för de framtida kostnader för pensioner och livräntor som avser tjänstetid hos föreningen.

8 §

Donationer och gåvomedel som avser den av staten övertagna verksamheten kvarblir hos föreningen.

Detta avtal är upprättat i två exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Stockholm och Helsingborg den 1 februari 1971.

Statens förhandlingsnämnd

Lennart Rydback
L Fredlundh

För Föreningen för bistånd
åt vanföra i södra Sverige

Nils Sjödaht
Oscar Nordström
/N Danielson

¹ Bilagan har uteslutits här.

Innehållsförteckning

Inledning	2
Statens förhandlingsnämnd	2
Direktionen för karolinska sjukhuset	3
Norrbackainstitutet	3
Eugeniahemmet	4
Remissyttrande	5
Departementschefen	6

Bilagor

<i>Bilaga 1.</i> Statens förhandlingsnämnds skrivelse av den 8 februari 1971	11
<i>Bilaga 2.</i> Avtal om Norrbackainstitutet m. m.	18
<i>Bilaga 3.</i> Avtal om gymnasial skola för svårt handikappade m. m.	21
<i>Bilaga 4.</i> Avtal om Eugeniahemmet	23
<i>Bilaga 5.</i> Avtal om ortopediska kliniken m. m. vid Sköldborgsinstitutet	25
<i>Bilaga 6.</i> Avtal om skolhemmet och arbetshemmet vid Sköldborgsinstitutet	28
<i>Bilaga 7.</i> Avtal om viss yrkesutbildning i Helsingborg	31

